

Σόφια: Η πρωτεύουσα της ειρήνης

12/11/1986 *Καραμύνη*

Η Εκτη Παγκόσμια Συνάντηση Συγγραφέων, με θέμα «Ειρήνη η ελπίδα του πλανήτη», πραγματοποιήθηκε, με ιδιαίτερη λαμπρότητα φέτος, από τις 28 μέχρι τις 31 του Οκτώβρη, μια και είχε προετοιμαστεί μέσα στην ατμόσφαιρα της ευφορίας και της αισιοδοξίας που προσηγήθηκε της συνάντησης του Ρένκιαβικ. Διακόσιοι δέκα πέντε συγγραφείς, από όλες τις γωνιές της γης, από τον Καναδά και τη Λατινική Αμερική ως την Κίνα, την Ιαπωνία και τη Νέα Ζηλανδία, από την Ισλανδία και τη Νορβηγία ως τη Νιγηρία και τη Ν. Αφρική. Άλλοι τόσοι Βούλγαροι συγγραφείς παρακολουθούσαν καθημερινά τις εργασίες του συνεδρίου, μια και όλα τα μέλη της Ένωσης Βουλγάρων Συγγραφέων είχαν πρόσκληση. Επιπλέον, δεκάδες δημοσιογράφοι, φωτογράφοι, ανταποκριτές τόπων και ξένων εφημερίδων, κάμερες της τηλεόρασης, εκδότες κατάκλυζαν τους χώρους του ξενοδοχείου Παρκ Χοτέλ Μοσκόβα, όπου, κατά παράδοση, γίνονται όλες οι Συναντήσεις Συγγραφέων για την Ειρήνη.

Από την Κύπρο προσκλήθηκαν και πήραν μέρος στη Συνάντηση η ποιήτρια Ελλη Παιονίδου και ο συγγραφέας Χρήστος Χατζηπαπας. Από την Ελλάδα πήρε μέρος εικοσαμελής αντιπροσωπεία (η πιο πολυάριθμη της Συνάντησης).

Είναι ανώφελο να παραθέσει κανείς ονόματα, γιατί οι πιο αξιόλογοι συγγραφείς της κάθε χώρας εκπροσωπήθηκαν σ' αυτή τη Συνάντηση, είτε με την προσωπική τους παρουσία, είτε με ένα θερμό μήνυμα συμπαράστασης. Εκείνο που θα θέλαμε, στο μέτρο του δυνατού, να μεταδώσουμε είναι το κλίμα της αγωνίας που υπήρχε διάχυτο σε όλες αφεξέως τις ομιλίες, τόσο στη Γενική Συνέλευση, όσο και στις συνεδρίες στοργύλης τράπεζας. «Αν εμείς οι δημιουργοί - συγγραφείς δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι για την αποφυγή του πολέμου, είπε ο διάσημος Άγγλος Συγγραφέας Τζάιμς Ωλντρις, τότε ποιος μπορεί να το κάνει;». Και ο Αμερικανός συγγραφέας

Τζων Μπαλαμπάν τόνισε, απερίφραστα, πως ο Πρόεδρος Ρήγκαν διάλυσε τις ελπίδες της ανθρωπότητας στο Ρένκιαβικ.

Πολλοί ήταν οι συγγραφείς που τόνισαν πως η Σόφια έχει πια καθιερωθεί σαν η πόλη της Ειρήνης. Και σ' αλήθεια, είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς, ότι σε μια άλλη πόλη θα μπορούσε ποτέ να δημιουργηθεί μια τόσο ζεστή και φιλική ατμόσφαιρα, όπου, πέρα από τα ανυπολόγιστα υλικά έξοδα, οι άνθρωποι, όχι μόνον οι οργανωτές, αλλά και όλος ο λαός, συμμετέχουν, καθένας με τον τρόπο του, για την επιτυχία της εκδήλωσης. Πώς αλλιώς μπορεί να εξηγηθεί εκείνο το πανηγύρι των 4.000 ατόμων, που κατάκλυσαν το αμφιθέατρο στο Παλάτι του Πολιτι-

ΕΛΛΗΣ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ

σμού για ν' ακούσουν κάπου πενήντα ξένους ποιητές να απαγγέλλουν για τρεις συνεχείς ώρες τα ποιήματά τους; Και ποιος θα το πίστευε ότι υπ' αυτές τις 4.000 οι περισσότεροι ήταν νέοι των εικοσι χρόνων, που σ' όλη τη διάρκεια τού ρεσιτάλ παρακολούθησαν μέσα σε νεκρική σιγή, χειροκρότησαν με πάθος και ζωντάνια τον καθένα από μας τους κατασυγκινημένους ποιητές. Θα πρέπει, φυσικά, εδώ να μιλήσουμε και για την άσοχη οργάνωση του ρεσιτάλ, έτσι που να μην είναι πληκτικό για το κοινό. Την απαγγελία του κάθε ποιητή συνόδευε αυτόματη απαγγελία από κορυφαίους Βούλγαρους ηθοποιούς, καθώς η έκφραση του προσώπου του ποιητή γινόταν προσιτή στο κοινό με ταυτόχρονη κινηματογράφηση και μετάδοση της εικόνας πίσω στον τοίχο. Κλασσικές μελωδίες, δεμένες με το κάθε ποίημα, έδιναν δραματική υπόκρουση. Επιπλέον, ένα σύντομο εισαγωγικό σημείωμα πριν από την παρουσίαση του κάθε ποιητή

διαβαζόταν από την ποιήτρια Λιλιάνα Στεφάνοβα.

Μέσα στις εξαντλητικές, από άποψη εργασίας, τέσσερις μέρες του συνεδρίου δόθηκαν και οι ευκαιρίες, στα τρία καφεενεία που λειτουργούσαν διαρκώς, να γίνουν και οι απαραίτητες προσωπικές επαφές ή τα ξαναναταμώνματα παλιών φίλων. Φιλιά, αγκαλιές, ανταλλαγές βιβλίων και δώρων, πόζες και κάποια φωτογραφία κι ανάμεσα στις κουβέντες το αγωνιώδες ερώτημα: Τι θα γίνει, άραγε, με την ανθρωπότητα; Θα επικρατήσει, τελικά, η λογική; Το Ρένκιαβικ στην πρώτη γραμμή των συζητήσεων και ο Ισλανδός συγγραφέας Νιόρντοουν Νιάρντβικ έδινε πληροφορίες «από πρώτο χέρι». Πως ο Γκορμπάτοφ κέρδισε όλους με τον αυθορμητισμό, την εξυπνάδα και την ειλικρινή του διάθεση για πρόοδο στις συνουσίες. Πως, αντίθετα, ο Ρήγκαν ήταν διαρκώς κάτω από την πίεση των φιλοδοξιών του πολέμου των άστρων.

Μετά το τέλος των εργασιών της Συνάντησης ακολούθησε το ανεπίσημο πρόγραμμα, που περιλάμβανε διήμερη εκδρομή σε διάφορα μέρη της χώρας. Στα πλαίσια της εκδρομής πραγματοποιήθηκαν και πάλι ρεσιτάλ απαγγελίας, στο αρχαίο θέατρο του Πλόβντιβ, καθώς και σε άλλο κλειστό θέατρο, στην ίδια πόλη, καθώς και σε θέατρο της πόλης Λόβετς. Σε όλες τις περιπτώσεις το κοινό δέχτηκε και χαίρετσε με θερμότητα τους ξένους ποιητές.

Ο Πρόεδρος της Ένωσης Βουλγάρων Συγγραφέων και μεγάλος ποιητής Λιουμπομίρ Λέβτσεφ, κλείνοντας τις εργασίες της Συνάντησης, υποσχέθηκε ότι η Σόφια θα κάνει ό,τι μπορεί για την προώθηση της ειρήνης. Και πράγματι, εμείς που ζήσαμε στην πράξη αυτές τις συναπταές ειρήνης, το διακηρύσσουμε με όλη τη δύναμη της φωνής μας. Η Βουλγαρία, ο βουλγάρικος λαός, η βουλγάρικη κυβέρνηση έδειξε στην πράξη ότι αγαπά την ειρήνη. Μακάρι το παράδειγμά τους να έβρισκε πολλούς μιμητές.